

Ons nummer: O24.000089

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Actieve info stand van zaken gezonde voeding en motie Poiesz/Zijlstra
Commissie	Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d.	6 februari 2024
Portefeuillehouder	Marianne Poelman
Team	Beleid Sociaal Domein
Adviseur	Elbrich de Boer en Dieuwke Schotanus

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

De actieve info stand van zaken gezonde voeding aan de raad te sturen

Toelichting/achtergrond

Op 2 juli 2020 heeft u als raad een motie aangenomen:

‘een voedselbeleid als onderdeel van het gezondheidsbeleid uit te werken voor een gezond en duurzaam voedselsysteem in onze gemeente.’

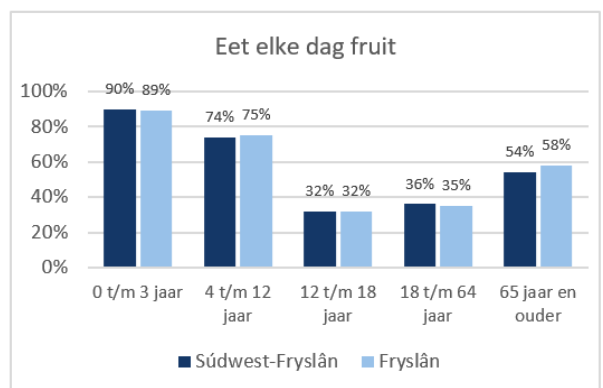
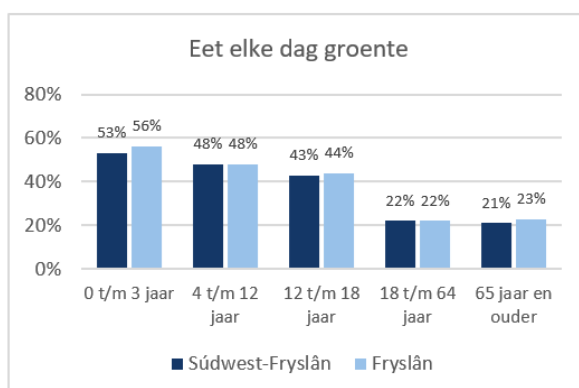
In november 2020 ben u actief geïnformeerd door het college over de [Voedselagenda](#). In dit stuk werd de brede visie op het voedselsysteem en de bijbehorende speerpunten uiteengezet. Sinds die tijd is er verder gewerkt aan beleid en uitvoering op het vlak van gezond eten en een duurzaam voedselsysteem.

In deze actieve leest u hoe we uitvoering hebben gegeven aan uw motie. Daarmee beschouwen we de motie met deze actieve info als afgedaan.

Voedselbeleid vormt een deel van het Nota Gezondheid

Een deel van het voedselbeleid zoals in de motie bedoeld, is vastgelegd in de Nota Gezondheid 2022-2026 dat in 2023 is aangevuld met het lokaal plan van aanpak Gezond en Actief in Súdwest-Fryslân. Hier heeft u een actieve info over ontvangen op 7 februari 2024. In dit plan staat beschreven hoe het beleid tot uitvoering wordt gebracht:

‘In de afgelopen jaren hebben we veel op gezonde voeding ingezet, om de bewustwording bij inwoners te vergroten. Zo hadden we een pilot met [Smaaklessen](#). Voor de kinderen op de lagere school hadden we de ontbijttassen. De insteek is om opdracht aan de GGD te geven om scholen in onze gemeente te stimuleren [Gezonde School](#) te worden.

We willen in de komende jaren een structurele aanpak ontwikkelen voor jeugd en jongeren op het thema voeding. Hiervoor gaan we samen met de GGD en het beweegteam onderzoeken welke aanpak het beste in Súdwest-Fryslân past. Hierbij sluiten we aan bij de ketenaanpak Kind naar gezonder gewicht ([KnGG](#)). Voor de aanpak van overgewicht en obesitas bij volwassenen sluiten wij aan bij de ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen ([KOOV](#)). Beide ketenaanpakken vallen onder de Friese Preventie aanpak.'

De hierin benoemde ketenaanpakken werken vanuit de invalshoek dat een ongezonde leefstijl vaak een rol speelt bij het ontstaan van overgewicht, maar er zijn meerdere factoren die gezonde voeding kunnen tegenwerken en het overgewicht daarmee in stand houden. Het kan hierbij gaan om factoren op het (maatschappelijk) sociale vlak, zoals stress en financiële schulden, maar ook medische of biologische factoren. Daarom is voor succesvol overgewichtbeleid een goede verbinding nodig tussen het zorg- en sociaal domein. Samenwerkingsafspraken tussen deze domeinen zijn landelijk vastgelegd in het [IZA](#) (Integraal Zorg Akkoord) en de provinciaal uitwerking daarvan in het FRIZA (Fries Integraal Zorg Akkoord).

Wat doen we vanuit het gezondheidsbeleid?

We zetten al langer in op het thema Kinderen en Gezonde Voeding. Dit doen we bijvoorbeeld door er voor te zorgen dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is en door de genoemde voorbeelden. De eerder beschreven ketenaanpak KnGG sluit hier naadloos bij aan en vraagt vooral een doorontwikkeling van de bestaande inzet. De ketenaanpak KOOV is een nieuwe ontwikkeling, waar we komende periode mee aan de slag gaan.

Beperkte invloed voor gemeenten

Gemeenten hebben slechts een beperkte wettelijke rol waar het gaat om bijvoorbeeld het voedselsysteem en circulaire economie. Uitspraken van verschillende afdelingen van de Raad van State over de rol van de gemeenten (op verschillende beleidsterreinen) hebben duidelijk gemaakt dat het overstijgen van die wettelijke rol niet mag. Gemeenten hebben dat geprobeerd door het stellen van strengere of aanvullende eisen bovenop landelijke wetgeving en provinciale regelgeving. Voorbeelden hier van zijn het opleggen van eisen aan gifgebruik in sierbloementeelt, wateropvang en -berging bij nieuwbouw. Daarnaast hebben gemeenten slechts beperkte financiële middelen om gezond eten en drinken aan te moedigen. Voor zover gemeenten op het vlak van ruimtelijke ordening en milieu al een rol hebben is deze dus veelal beperkt tot controle op hogere regelgeving. Daarom richten wij ons hier niet op in het gemeentelijke gezondheidsbeleid.

Gemeenten kunnen bedrijven binnen hun grenzen niet verplichten om lokale producten te gebruiken of te verkopen. De impact op supermarkten en landelijke ketens is hierin klein. Deze zullen hoogstens een aanvullend lokaal/biologisch assortiment aanbieden en niet hun hele voorraadbeleid hierop aanpassen. Het is onwaarschijnlijk dat gemeentelijke inzet op dit vlak, ook gezien landelijke en provinciale regelingen, hierin voldoende opleveren om het de inzet waard te maken. Wat wel mogelijk is, is dat bedrijven of organisaties door gemeenten worden gestimuleerd lokale, duurzame en biologische producten aan te bieden of te produceren. Dit wordt ook binnen Súdwest-Fryslân gedaan. Voorbeelden hiervan zijn [De Streekboer](#), de [zelfoogsttuin Us Hôf](#) in Sibrandabuorren en het initiatief [Duurzaam Heeg](#), waar onder andere een gemeenschappelijke groentetuin onderdeel van is.

Samen werken aan gezonde voeding

Kortom, binnen de rol die we als gemeente hebben, streven we vanuit de Nota Gezondheid naar gezonde inwoners en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Gezonde voeding is hiervan een essentieel onderdeel. Samen werken we aan een gezonder voedingspatroon voor iedereen, aan voldoende kennis over voedsel en stimuleren we waar mogelijk initiatieven die hier aan bij dragen. Hiermee voldoen we aan de motie.

Bijlage(n)

1. Motie d.d. 2 juli 2020